

Europos Vadovų Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 21 d.
(OR. en)

EUCO 31/22

CO EUR 27
CONCL 6

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2022 m. spalio 20 d. ir 21 d.) – Išvados

Delegacijoms pridedamos pirmiau nurodytame susitikime priimtų Europos Vadovų Tarybos išvadų.

I. UKRAINA IR RUSIJA

Rusijos eskaluojama agresija

1. Europos Vadovų Taryba aptarė Rusijos eskaluojamą agresijos karą prieš Ukrainą, dėl kurio kyla pavojus taikai ir saugumui Europoje bei pasaulyje. Europos Vadovų Taryba yra pasiryžusi kovoti su dezinformacija, kuria siekiama paneigti mūsų kolektyvines pastangas ginti Ukrainos suverenitetą ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką. Ji pakartoja, kad tik Rusija yra atsakinga už dabartinės energetikos ir ekonomikos krizes.
2. Europos Vadovų Taryba kuo griežčiausiai smerkia neseniai Rusijos be atrankos įvykdytus raketų ir bepiločių orlaivių antpuolius prieš civilius gyventojus ir civilinius objektus bei infrastruktūrą Kyjive ir visoje Ukrainoje. Ji taip pat smerkia Rusijos veiksmus Ukrainos Zaporizios atominėje elektrinėje ir pabrėžia, kad Europos Sąjunga remia Tarptautinės atominės energijos agentūros pastangas išlaikyti šio objekto saugą, saugumą ir saugos garantijas.
3. Primindama 2022 m. rugsėjo 30 d. pareiškimą ir atsižvelgdama į 2022 m. spalio 12 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją, Europos Vadovų Taryba pakartoja vienareikšmiškai smerkianti ir griežtai atmetanti Rusijos įvykdytą Ukrainos Donecko, Luhansko, Zaporizios ir Chersono regionų neteisėtą aneksiją. Kaip Krymo ir Sevastopolio atveju, Europos Sąjunga niekada nepripažins šios neteisėtos aneksijos. Vienašaliais Rusijos sprendimais sąmoningai pažeidžiama JT Chartija ir akivaizdžiai nepaisoma taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos. Rusija neturi teisėto pagrindo jokiems veiksams Ukrainos teritorijoje.
4. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina visapusiškai remianti Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Remdamasi JT Chartija ir tarptautine teise, Ukraina naudojasi savo prigimtinė teise gintis nuo Rusijos agresijos. Ji turi teisę išlaisvinti visas okupuotas teritorijas ir atgauti visišką jų kontrolę paisydama tarptautiniu mastu pripažintų savo sienų.

5. Europos Vadovų Taryba reikalauja, kad Rusija nedelsdama visiškai ir besąlygiškai išvestų visas savo karines pajėgas iš visos Ukrainos teritorijos, paisydama tarptautiniu mastu pripažintų jos sienų, kaip pareikalavo JT Generalinė Asamblėja, ir kad Rusija nutrauktų visus hibridinius išpuolius prieš Ukrainą.
6. Prieš ukrainiečius vykdomi karo nusikaltimai, kurių įrodymų daugėja, ir nuolatinis civilinės infrastruktūros naikinimas yra šiurkštus tarptautinės teisės pažeidimas. Europos Sąjunga pakartoja esanti tvirtai pasiryžusi patraukti Rusiją ir visus nusikaltimų vykdytojus bei bendrininkus atsakomybėn ir pakartoja tvirtai remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro atliekamus tyrimus. Europos Vadovų Taryba pripažįsta Ukrainos pastangas užtikrinti atsakomybę, be kita ko, atsakomybę už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą. Ji prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos išnagrinėti galimybes, kad būtų galima užtikrinti visišką atsakomybę.
7. Europos Sąjunga dar labiau sustiprino Rusijai taikomas ribojamąsias priemones ir yra pasirengusi toliau jas stiprinti. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu užtikrinti veiksmingą jų įgyvendinimą, užkirsti kelią jų apėjimui ir apėjimo palengvinimui, ir ragina visas šalis prisijungti prie ES sankcijų. Pastangos šiuo atžvilgiu turėtų būti intensyvinamos. Europos Vadovų Taryba aptarė, kaip toliau didinti kolektyvinį spaudimą Rusijai, kad ji nutrauktų šį agresijos karą.
8. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kokia svarbi yra vieninga ES vizų išdavimo praktika prašymą išduoti vizą pateikiančių asmenų iš Rusijos atžvilgiu, ir palankiai vertina Europos Komisijos atnaujintas gaires.
9. Europos Sąjunga palaikys Ukrainą tiek, kiek reikės. Ji toliau teiks tvirtą politinę, karinę ir finansinę paramą Ukrainai, be kita ko, jos likvidumo poreikiams tenkinti, ir intensyvins humanitarinę atsaką, visų pirma rengiantis žiemai. Taryba priėmė sprendimą vykdyti ES karinę pagalbos misiją Ukrainai remti, taip pat neseniai priėmė sprendimą toliau didinti paramos priemones pagal Europos taikos priemonę Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms remti. Europos Vadovų Taryba gerai vertina civilinės ES patariamąsios misijos Ukrainoje vietoje vykdomą veiklą.

10. Europos Vadovų Taryba ragina laiku suteikti likusią 3 mlrd. EUR vertės makrofinansinę paramą Ukrainai. Ji prašo Komisijos pateikti labiau struktūrinį paramos teikimo Ukrainai sprendimą, o Tarybos – dirbti prie šio sprendimo. Siekiant palengvinti Ukrainos patekimą į bendrąją rinką, reikėtų išnaudoti visą Asociacijos susitarimo ir Išsamaus ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo su Ukraina potencialą.
11. Europos Sąjunga yra pasiryžusi kartu su tarptautiniais partneriais ir tarptautinėmis finansų įstaigomis prisidėti prie pagalbos Ukrainai, jos atkūrimo ir atstatymo. Rengiantis 2022 m. spalio 25 d. Berlyne įvyksiančiai tarptautinei ekspertų konferencijai, Europos Vadovų Taryba aptarė šių pastangų valdymą ir finansavimą, įskaitant reformas. Be to, primindama savo 2022 m. gegužės 30–31 d. išvadas, Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos pasiūlyti su ES ir tarptautine teise suderinamų galimybių, kaip panaudoti įšaldytą turtą Ukrainos atstatymui remti.
12. Ukraina pareiškė esanti pasirengusi teisingai taikai; tai turėtų apimti pagarbą jos teritoriniam vientisumui ir suverenitetui, kaip ginama JT Chartijoje; Ukrainos gebėjimo apsiginti ateityje užtikrinimą; jos atsigavimo ir atstatymo užtikrinimą, be kita ko, išnagrinėjant būdus, kaip tai padaryti Rusijos lėšomis, ir atsakomybės už karo metu Rusijos įvykdytus nusikaltimus užtikrinimą.
13. Europos Vadovų Taryba ragina Baltarusijos valdžios institucijas nebesudaryti sąlygų Rusijos agresijos karui – nebeleisti Rusijos ginkluotosioms pajėgoms naudotis Baltarusijos teritorija ir nebeteikti paramos Rusijos kariuomenei. Baltarusijos režimas turi visapusiškai laikytis savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę. Europos Sąjunga tebėra pasirengusi skubiai imtis tolesnių sankcijų Baltarusijai.
14. Europos Vadovų Taryba taip pat griežtai smerkia Irano valdžios institucijų teikiamą karinę paramą Rusijos agresijos karui – ji turi būti nutraukta. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2022 m. spalio 20 d. priimtas ES sankcijas.

Apsirūpinimo maistu saugumas

15. Rusija, kuri kare prieš Ukrainą maistą paverčia ginklu, yra vienintelė atsakinga už savo sukeltą pasaulinę apsirūpinimo maistu saugumo krizę. Rusijos agresijos karas sukėlė žemės ūkio gamybos, tiekimo grandinių ir prekybos sutrikimų, dėl kurių pasaulinės maisto ir trąšų kainos pasiekė precedento neturintį lygį. ES ir Ukrainos solidarumo koridoriais sudaryta galimybė eksportuoti didelius Ukrainos grūdų, žemės ūkio produktų ir trąšų kiekius į šalis, kurioms jų labiausiai reikia. Europos Sąjunga toliau gerins visų solidarumo koridorių veiksmingumą. Europos Vadovų Taryba pritaria Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus raginimui pratęsti JT Juodosios jūros grūdų iniciatyvą pasibaigus dabartiniam jos laikotarpiui lapkričio mėn. Rusijai taikomomis ES sankcijomis nedraudžiama vykdyti žemės ūkio ar maisto produktų eksportą tarp trečiųjų šalių ir Rusijos.

II. YPATINGOS SVARBOS INFRASTRUKTŪRA

16. Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia sabotažo aktus prieš ypatingos svarbos infrastruktūrą, pavyzdžiui, įvykdytus prieš dujotiekius „Nord Stream“. Europos Sąjungos atsakas į bet kokią tyčinį ypatingos svarbos infrastruktūros trikdymą ar kitus hibridinius veiksmus bus vieningas ir ryžtingas. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares nedelsiant imtis veiksmingų priemonių ir bendradarbiauti tarpusavyje, su Komisija ir kitais atitinkamais subjektais, kad būtų padidintas ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumas. Turėtų būti sparčiai tęsiamas darbas, susijęs su pasiūlymu dėl Tarybos rekomendacijos dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsparumo didinimą, įskaitant ankstyvą peržiūrėtą Tinklų ir informacinių sistemų saugumo (TIS 2) direktyvos, taip pat Direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo įgyvendinimą.

III. ENERGETIKA IR EKONOMIKA

17. Rusijai energiją naudojant kaip ginklą, Europos Sąjunga išliks vieninga, kad apsaugotų savo piliečius bei įmones, ir nedelsdama imsis būtinų priemonių.
18. Europos Vadovų Taryba susitarė, kad, atsižvelgiant į tebesitęsiančią krizę, turi būti paspartintos ir suintensyvintos pastangos mažinti poreikį, išvengti normavimo, užtikrinti tiekimo saugumą ir sumažinti energijos kainas namų ūkiams bei įmonėms visoje Sąjungoje, taip pat turi būti išsaugotas bendrosios rinkos vientisumas.

Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Komisiją skubiai pateikti konkrečius sprendimus dėl toliau nurodytų papildomų priemonių, taip pat dėl Komisijos pasiūlymų, įvertinus jų poveikį visų pirma esamoms sutartims, įskaitant poveikio ilgalaikėms sutartims nedarymą, ir atsižvelgiant į skirtingus energijos rūšių derinius bei nacionalines aplinkybes; tai:

- a) savanoriškas bendras dujų pirkimas, išskyrus privalomą poreikio telkimą, taikomą kiekiui, atitinkančiam 15 % saugyklų pripildymo poreikių, atsižvelgiant į nacionalinius poreikius, ir derybų su patikimais partneriais paspartinimas siekiant abipusiškai naudingų partnerystėjų, pasinaudojant bendra Sąjungos įtaka rinkoje ir visapusiškai naudojantis ES energetikos platforma, kuri taip pat yra atvira Vakarų Balkanams ir trims asocijuotosioms Rytų šalims partnerėms;
- b) naujas papildomas lyginamasis indeksas (ne vėliau kaip 2023 m. pradžioje), kuris tiksliau atspindėtų sąlygas dujų rinkoje;

- c) laikinas dinamiškas gamtinių dujų sandorių kainų intervalas siekiant nedelsiant apriboti pernelyg didelių dujų kainų epizodus, atsižvelgiant į 2022 m. spalio 18 d. pasiūlyto Tarybos reglamento projekto 23 straipsnio 2 dalyje išdėstytas apsaugos priemones;
- d) laikina ES sistema, skirta viršutinei elektros energijos gamybai naudojamų dujų kainos ribai apriboti, įskaitant sąnaudų ir naudos analizę, nekeičiant pirmumo tvarkos, kartu užkertant kelią dujų suvartojimo didėjimui, atsižvelgiant į finansinį ir paskirstomąjį poveikį ir tos sistemos poveikį srautams už ES ribų;
- e) energijos rinkų veikimo gerinimas, kad būtų padidintas rinkos skaidrumas, sumažintos likvidumo problemos ir pašalinti veiksniai, didinantys dujų kainų nepastovumą, kartu užtikrinant finansinio stabilumo išsaugojimą;
- f) greitesnis leidimų išdavimo procedūrų supaprastinimas, kad būtų paspartintas atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir tinklų diegimas, be kita ko, pasitelkiant neatidėliotinas priemones, remiantis SESV 122 straipsniu;
- g) energetinio solidarumo priemonės dujų tiekimo sutrikimų nacionaliniu, regioniniu ar Sąjungos lygmeniu atveju, jei nėra dvišalių solidarumo susitarimų;
- h) didesnės pastangos taupyti energiją;

- i) atitinkamų priemonių nacionaliniu ir ES lygmeniu telkimas. Tuo pačiu metu neatidėliotinas prioritetas yra apsaugoti namų ūkius ir įmones, visų pirma pažeidžiamiausius mūsų visuomenių narius. Taip pat itin svarbu išsaugoti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Siekiant didinti mūsų ekonomikų atsparumą, turėtų būti sutelktos visos atitinkamos nacionalinio ir ES lygmens priemonės, kartu išsaugant Europos konkurencingumą pasaulyje ir išlaikant vienodas sąlygas bei bendrosios rinkos vientisumą. Europos Vadovų Taryba yra pasiryžusi glaudžiai koordinuoti politikos atsakomuosius veiksmus. Ji pabrėžia glaudaus koordinavimo ir bendrų Europos lygmens sprendinių svarbą, kai tinkama, ir yra pasiryžusi vieningai siekti mūsų politikos tikslų. Taryba toliau glaudžiai stebės ekonomikos pokyčius ir yra pasiryžusi labiau stiprinti mūsų veiksmų koordinavimą, kad būtų pateiktas ryžtingas ir lankstus politinis atsakas.
- 19. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad reikia didinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, ateičiai parengtą energetikos infrastruktūrą, įskaitant jungtis, kaupimą ir novatoriškas atsinaujinančiųjų išteklių technologijas.
 - 20. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos paspartinti darbą, susijusį su elektros energijos rinkos struktūrine reforma, įskaitant poveikio vertinimą, ir ragina toliau daryti pažangą siekiant visapusiškos energetikos sąjungos, kuri atitiktų dvejopą Europos energetinio suverenumo ir poveikio klimatui neutralumo tikslą.
 - 21. Europos Vadovų Taryba toliau nagrinės šį klausimą.

IV. IŠORĖS SANTYKIAI

22. Europos Vadovų Taryba surengė strateginę diskusiją dėl Europos Sąjungos santykių su Kinija.
23. Ji taip pat aptarė pasirengimą 2022 m. gruodžio 14 d. įvyksiančiam jubiliejiniam ES ir ASEAN aukščiausiojo lygio susitikimui. Aukščiausiojo lygio susitikimas bus proga toliau stiprinti Europos Sąjungos strateginę partnerystę su ASEAN ir pabrėžti mūsų bendrą pasiryžimą laikytis tarptautinės teisės ir tarptautiniu mastu sutartų normų bei standartų, taip pat akcentuoti bendrų interesų, kurie abu mūsų regionus sieja ilgalaikėje partnerystėje, svarbą.
24. Europos Vadovų Taryba įvertino pasirengimą 2022 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijai Šarm aš Šeiche (COP27) ir 15-ajai Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijai (antroji dalis) Monrealyje. Atsižvelgdama į vis intensyvesnius ir dažnesnius ekstremalius meteorologinius reiškinius, įskaitant karščio bangas, miškų gaisrus ir potvynius, taip pat į precedento neturintį biologinės įvairovės nykimą visame pasaulyje, ji pabrėžė, kad būtina nedelsiant stiprinti pasaulinį atsaką į ekstremalią klimato situaciją ir biologinės įvairovės krizę. Siekiant išsaugoti galimybę pasiekti 1,5 °C tikslą, Europos Vadovų Taryba ragina visas Šalis, visų pirma stipriausios ekonomikos šalis, laiku iki COP27 peržiūrėti ir sustiprinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus. Europos Vadovų Taryba taip pat ragina priimti plataus užmojo, išsamią ir transformatyvią pasaulinę biologinės įvairovės strategiją po 2020 m., kad būtų sustabdytas ir apgręžtas biologinės įvairovės nykimas.
25. Europos Vadovų Taryba smerkia nepagrįstą ir nepriimtina Iraną institucijų jėgos panaudojimą prieš taikius protestuotojus, visų pirma prieš moteris, ir palankiai vertina 2022 m. spalio 17 d. patvirtintas šių sunkių žmogaus teisių pažeidimų vykdytojams nustatytas ES ribojamąsias priemones. Ji ragina Iraną nedelsiant nutraukti smurtines represijas prieš taikius protestuotojus ir paleisti sulaikytus asmenis, visapusiškai gerbiant jų pilietines ir politines teises.